

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Η οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς»

Συγγραφή: ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΚΡΗΣ

Εφαρμογή: ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Τίτλος

Η οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Εφαρμογή σεναρίου

Θεοδώρα Τριαντοπούλου

Δημιουργία σεναρίου

Ελευθέριος Βεκρής

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο

Χρονολογία

Από 23-1-2013 έως 20-2-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Νεοελληνική Γλώσσα

Ενότητα 2^η: Ζούμε με την οικογένεια

Διαθεματικό

Όχι.

Χρονική διάρκεια

7 ώρες (στις ώρες αυτές δεν περιλαμβάνεται η φάση της δημιουργίας ψηφιακών κόμικς που έγινε από δύο μόνο ομάδες μαθητών που συμμετέχουν στον Όμιλο Ψηφιακής Αφήγησης του Σχολείου και διήρκησε τρεις επιπλέον ώρες)

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Τόσο ο εκπαιδευτικός όσο και οι μαθητές πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. (Στην περίπτωση που δημιουργηθούν κόμικς πρέπει ο εκπαιδευτικός να είναι εξοικειωμένος με το λογισμικό των ψηφιακών κόμικς)

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελευθέριος Βεκρής, Η οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο χρωστά την κύρια ιδέα στη δημοσίευση της Linda Rief (2007), η οποία αξιοποιεί τα κόμικς σε συνδυασμό με την παραγωγή γλωσσικών κειμένων.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές στην εφαρμογή αυτή προσέγγισαν το θέμα της σύγχρονης οικογένειας μέσα από τη γλώσσα των κόμικς. Αποδόμησαν κόμικς σχετικής θεματολογίας με τη βοήθεια [Φύλλου Εργασίας](#) εστιάζοντας στους τρόπους αφήγησης και στον ρόλο των

εγκλίσεων, παρουσίασαν τα ευρήματά τους στην τάξη, σχολίασαν τα μηνύματά των κόμικς που ανέλυσαν και ανέπτυξαν το μήνυμά τους δημιουργώντας τα δικά τους κείμενα. Στην εφαρμογή του σεναρίου στην τάξη δε δημιουργήθηκαν από τους μαθητές κόμικς παρά μόνο από δύο ομάδες μαθητών που συμμετέχουν στον Όμιλο Ψηφιακής Αφήγησης του Σχολείου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η συγκεκριμένη εφαρμογή εγγράφεται στην παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού και του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού. Στο πλαίσιο αυτό ο εκπαιδευτικός αποδέχεται και αξιοποιεί κι άλλους κειμενικούς τύπους που είναι στο περιθώριο του σχολικού γραμματισμού, αλλά είναι ιδιαίτερα ευχάριστοι στους νέους εφήβους. Οι πρακτικές γραμματισμού των νέων μπορούν να συνδυάζονται με άλλες πρακτικές γραμματισμού που προωθεί το σχολείο και μπορούν οι πρώτες να αποτελούν τη βάση για να εξοικειωθούν οι μαθητές με τις τελευταίες (Rief 2007).

Η γλώσσα των κόμικς πάντα συγκινεί τους νεαρούς αναγνώστες που με το συνδυασμό του σχεδίου και του διαλόγου και τον ανατρεπτικό τους λόγο αποδίδουν με χιούμορ και ειρωνεία καταστάσεις που βιώνουν καθημερινά. Ο λόγος τους είναι συχνά ανατρεπτικός και δίνει αφορμές για πλούσιο προβληματισμό με τον οποίον αντιμετωπίζονται κριτικά κοινωνικά στερεότυπα, προκαταλήψεις και κοινωνικές ανισότητες.

Η χρήση των κόμικς στην εκπαίδευση βοηθάει τους μαθητές που δυσκολεύονται με τα γλωσσικά κείμενα, ώστε να κατακτούν εναλλακτικούς τρόπους έκφρασης. Οι εναλλακτικοί τρόποι έκφρασης δίνουν φωνή σε μαθητές που σε άλλες περιπτώσεις μένουν σιωπηλοί. Η «κακή» επίδοση σε προτιμώμενους τρόπους γραπτής έκφρασης, στο πλαίσιο του σχολικού γραμματισμού, αποθαρρύνει τους

μαθητές να αρθρώνουν λόγο. Αντίθετα, η τόνωση της αυτοεκτίμησης μέσω εναλλακτικών τρόπων έκφρασης ενισχύει και τη γραπτή έκφραση. Βοηθάει επίσης μαθητές, που είναι συμμορφωμένοι στις κυρίαρχες πρακτικές του σχολικού γραμματισμού, να εκφράσουν μ' έναν αυθεντικό τρόπο δικές τους απόψεις και να αξιοποιήσουν δικά τους συναισθήματα, ώστε να έρθουν πιο κοντά στα βιώματα και την εμπειρία των συνομηλίκων τους (Ο' Brien 2001).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές στη συγκεκριμένη ενότητα συνειδητοποίησαν καταστάσεις, βιώματα, προβλήματα και αξίες, που παρατηρούνται στο οικογενειακό περιβάλλον. Προσέγγισαν τόσο τις ενδοοικογενειακές σχέσεις, τους διαφορετικούς ρόλους μέσα στην οικογένεια όσο και την αλληλεξάρτηση της οικογένειας με το κοινωνικό περιβάλλον. Οι μαθητές κλήθηκαν να αποστασιοποιηθούν από το «οικείο» και με ερμηνευτική και κριτική ματιά να προσεγγίσουν τον θεσμό της οικογένειας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές

- ασχολήθηκαν με τις εγκλίσεις των ρημάτων. Τα κόμικς στηρίζονται κυρίως στον αφηγηματικό τρόπο του διαλόγου και ως εκ τούτου προσφέρονται για την λειτουργική προσέγγιση των εγκλίσεων που είναι δηλωτικές του τρόπου (mode), της διαπροσωπικής λειτουργίας και των συνομιλιακών ρόλων, σύμφωνα με την συστημική λειτουργική γραμματική του Halliday (Λύκου 2000· Κουφάκη 2009: 79-84).
- συνειδητοποίησαν αφηγηματικούς τρόπους που είναι κοινοί σε κάθε μορφή αφήγησης (αφήγηση, διάλογος), αλλά διαφέρουν ως προς τη σημειωτική τους διάσταση.

Γραμματισμοί

Βασικός στόχος στην εφαρμογή ήταν να δημιουργηθεί από την παρατήρηση ένα συνεχές επιμέρους γλωσσικών στοιχείων μέχρι το επίπεδο γραμματισμού. Συνήθως στη σχολική πρακτική, στη διδακτική του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας, παρατηρείται μια αποσπασματική προσέγγιση της Γραμματικής και του Συντακτικού, αποκομμένα από το κείμενο και την επικοινωνιακή περίσταση. Στην εφαρμογή έγινε προσπάθεια κίνησης με την αξιοποίηση της Συστημικής Λειτουργικής Γραμματικής του M.A.K. Halliday και την Εθνογραφία της επικοινωνίας του Hymes στο *συνεχές του ρόμβου* από τις γνώσεις για τη γλώσσα στον γραμματισμό (Κουτσογιάννης 2012).

Οι παραδοσιακές κατηγορίες της σχολικής γραμματικής που αφορούν στις εγκλίσεις του ρήματος αξιοποιούνται στο πλαίσιο της λειτουργικής γραμματικής, ώστε να κατανοήσουν καλύτερα οι μαθητές το κειμενικό είδος των κόμικς, το οποίο στηρίζεται στην ανατροπή συνηθισμένων, καθημερινών, επικοινωνιακών περιστάσεων. Με αυτήν την έννοια, στοιχεία του παραδοσιακού σχολικού γραμματισμού συνδέονται με την πολυτροπικότητα του κειμενικού είδους των κόμικς, ως κοινωνικής πρακτικής που εγγράφεται στον σύγχρονο πολιτισμό της πολυμεσικής και πολυτροπικής επικοινωνίας.

Η διάσταση του κριτικού γραμματισμού είναι έντονη στα κόμικς, αφού αμφισβητούν έντονα προκαταλήψεις, κοινωνικά στερεότυπα, σχέσεις εξουσίας, κυρίαρχους κοινωνικούς ρόλους.

Διδακτικές πρακτικές

Η εφαρμογή στηρίχθηκε στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο, γιατί με αυτόν τον τρόπο δόθηκε περισσότερος χρόνος στον μαθητή να σκεφτεί και να συνειδητοποιήσει στοιχεία της διδασκαλίας που αποτελούν τη στοχοθεσία του σεναρίου. Επειδή πάλι τα κόμικς συγκινούν τους μαθητές, η αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών των ομάδων ήταν έντονη και γόνιμη.

Πριν όμως από τη φάση της συνεργασίας για την αποδόμηση κόμικς, θεωρήθηκε σκόπιμη η επίδειξη των κειμενικών λειτουργιών των κόμικς με τη μορφή της εμπλουτισμένης εισήγησης με σύγχρονα μέσα, ώστε να δουν με παραστατικό τρόπο τη δομή και τη λειτουργία τους. Στο πλαίσιο της εισήγησης προσεγγίστηκαν στοιχεία του θέματος με τη μορφή ενός δομημένου διαλόγου που στόχο είχε την κινητοποίηση της σκέψης των μαθητών.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Οι εμπειρίες των μαθητών-εφήβων από την οικογενειακή τους ζωή είναι πολλές και ιδιαίτερα στη φάση που διανύουν έντονες και προβληματικές. Κάθε φορά που στις συζητήσεις στο πλαίσιο μαθήματος, τίγονται ζητήματα που αφορούν στην οικογενειακή ζωή, το ενδιαφέρον και η ένταση της προσοχής των μαθητών αυξάνει. Επειδή το θέμα από τη μια έχει ιδιαίτερη σημασία για τους μαθητές, ενώ από την άλλη πρέπει οι μαθητές να μην παρασυρθούν σε εξομολογήσεις που εκθέτουν την οικογένειά τους, οι διδακτικές πρακτικές της δραματοποίησης και των κόμικς αποτελούν ένα ασφαλές μέσο να εκθέτει ο μαθητής προβληματισμούς και βιώματα συγκαλυμμένα και διακριτικά.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ενότητα έχει θεματικά άμεση σχέση με το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος, αφού αποτελεί και ενότητα του σχολικού βιβλίου. Τα κείμενα που αξιοποιούνται στο σενάριο είναι παρμένα από το σχολικό βιβλίο, αλλά και από τη συλλεκτική έκδοση του κόμικς του Κουίνο, *Μαφάλντα 1-12*, Μέδουσα, 2006. Τα γλωσσικά φαινόμενα σχετικά με τις εγκλίσεις, τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία του λόγου είναι συμβατά και με το Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών που εφαρμόζεται στο Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο από το σχολικό έτος 2011-2012.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο συγκεκριμένο σενάριο δεν αξιοποιήθηκαν οι ΤΠΕ, καθώς οι μαθητές δε δημιούργησαν τα δικά τους κόμικς (παρά μόνο περιορισμένα στο πλαίσιο του Ομίλου Ψηφιακής Αφήγησης).

Κείμενα

Στην εφαρμογή του σεναρίου επιλέχθηκαν κόμικς από τη Συλλεκτική έκδοση του κόμικς του Κουίνο, *Μαφάλντα 1-12*, Μέδουσα, 2006.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η και 2^η διδακτική ώρα

Οι μαθητές σε ομάδες των δύο κλήθηκαν από τη διδάσκουσα να γράψουν έναν διάλογο με θέμα εμπνευσμένο από την οικογενειακή ζωή.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν τα κείμενα των μαθητών. Διαβάστηκαν στην ολομέλεια με θεατρικό τρόπο και σχολιάστηκαν με βάση το τρίπτυχο τροπικότητα-διαπροσωπική επικοινωνία-συνομιλιακοί ρόλοι. Οι μαθητές παρατήρησαν τις εγκλίσεις των ρημάτων που αξιοποίησαν, καθώς και τη συμβατότητά τους με τους κοινωνικούς και συνομιλιακούς ρόλους. Στη συνέχεια παρατίθενται τρεις από τους διαλόγους που δημιουργήθηκαν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

23/1/2013

Οικογενειακή ζωή Καθημερινές στιγμές

Υπόθεση: Η σκηνή που θα σας παρουσιάσουμε σπαφίρε στον τσακωρό δύο αδερφών για μια μπλούζα με πρωταγωνίστριες την Jessica και την Lupa

Jessica → Δεν μπορώ να πιστέψω ότι έφτασε επιτέλους η μέρα για το πάρτυ.

Lupa → Ούτε και εγώ. Έχω μόλις βρει και τι θα φορέσω.

Jessica → Και εγώ έχω βρει. Το σχεδίασα για δύο μέρες

Lupa, Jessica → Το φόρεμα με την μπλε τζιρν.

Lupa → Τι πράγμα;

Jessica → Αυτό που ακούσες και μην τοληθήσεις να το ακουμπήσεις!!

Lupa → Αν θυμάσαι καλά αυτό το φόρεμα το αγοράσαμε μαζί.

Jessica → Και τι σημαίνει αυτό;

Η Lupa μίν έχοντας τι να πει έστρεψε προς το δωμάτιο άνοιξε τη ντουλάπα και άρπαξε το φόρεμα. Η Jessica την ακολούθησε και άρχισε να το τραβάνε. Φελικά το φόρεμα βγήκε!

Τάνια
Βασιλική Βε'

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οικογενειακή ζωή

καθημερινές στιγμές

• Διάλογος εφήβου με την μητέρα του.

Σκηνή: Έφηβος στο δωμάτιο του με ανοιχτό υπολογιστή κλειστά.
Η μητέρα μπαίνει στο δωμάτιο (χωρίς να χτυπήσει την πόρτα) και ο έφηβος "κατεβαίνει" την βελίδα και ~~προσποιείται~~ προσποιείται ότι διαβάζει αυτοβιογραφία και δεν έχει αντιληφθεί την παρουσία της.

Μητέρα: Τι κάνεις, εκεί?

Έφηβος: Άσασε, εδώ είσαι? Διαβάζω με μακιά δεν βλέπεις?

Μητέρα: Με ανοιχτό υπολογιστή? Ναι καλά... πάλι στο facebook είσαι?

Ε: Οχουυ μαμά! Τι σε νοιάζει αφού μια χαρά ταβλούς βγάζω
Η: ~~Εχω εργασία και έχω βαρύνει~~ Συνενοούμαι για μια εργασία.

Η μητέρα πλησιάζει... και βλέπει το "παράθυρο" ανοιχτό

Μ: Ποιά είναι αυτή?

Ε: Μια φίλη μου με μακιά! Μην σε νοιάζει... Τελείωσε η ανάκριση?

Μ: Έχεις και παρτίτσο?? Αχαριστο... έχουν πολλοί τέτοιες βάνες. Τόσες θυσίες έκανα εγώ για να σε μεγαλώσω... και αυτό είναι το ευχαριστώ??

Ε: Μπλα μπλα μπλα.

Μ: Έτσι είσαι? Ούτε να το διεφρείς να πιάς στο παίρσι

Ε: Μα ρε, μακιά...

Μ: Μακιάχια!!

✓

4-2-13

* Ε: Αθεο μου κόπηκε η αρετή.

Διάλογος Πατριός - Ξηρού

Γ: Δώσε μου ένα παιδί μου, να σου βάλω να φας;

Ε: Όχι, γιατί δεν πεινάω.

Γ: Μα παιδί μου έχεις γίνει μωρός από ενώ τελευταία φορά που σε είδα. Πρέπει να φας.

Ε: Αφού ρε μοιάω με είδες πριν 3 μέρες

Γ: Ε και; Λεφτανόκι έχεις γίνει από τότε...

Ε: Πως καλό α φάω έχασα;

Γ: Μπορώς.

*
Γ: Μα είναι πολύ νόστιμες.

Ε: Για να το φάει ο θείλος σου, για να το φάω εγώ
οχι.

Γ: Μη βλασητεις! Σενω κοτακή μου ζέρεις τι σφία
είχε ένα πίσσο μπορώς; Το θεωρούμε πολύπλοκο.

Ε: Ναι, τότε ίσως αϊθά έχω για τον 9^ο αιώνα

Γ: Καλό, καλό να σου κείνω ένα σημαντικό σφιατόκι

Ε: Αόι. Να βάλεις στο σφιατόκι και πατάτες.

Αγγελική

Γάιος *

3^η ώρα.

Ακολούθησε «ανοικτή» διδασκαλία με στόχο τη διεύρυνση των εμπειριών των μαθητών. Επιλέχθηκε το πρώτο κόμικς από το κείμενο 3 της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου, σελίδα 30. Για κάθε καρέ, οι μαθητές στην ολομέλεια με

καθοδηγούμενο διάλογο διέκριναν τους συνομιλιακούς ρόλους (κοινωνικούς ρόλους) των πρωταγωνιστών και εντόπισαν τη διαπροσωπική κοινωνία, όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα από τα γλωσσικά, παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία, τη χρήση των εγκλίσεων, τις ανατροπές και, τέλος, σχολίασαν το μήνυμα του κόμικς. Σημειώσεις για κάθε καρέ γράφονταν στον πίνακα της τάξης.

Ακολούθησε ο χωρισμός των ομάδων. Σχηματίστηκαν επτά ομάδες μαθητών. Οι αρχικές δυάδες επεκτάθηκαν και έγιναν έξι τετράδες και μία τριάδα. Ο σχηματισμός των ομάδων έγινε τυχαία, καθώς ενώθηκαν τα θρανία που ήταν μπροστά στο σχήμα Π με τα πίσω. Στη συνέχεια, δόθηκε στους μαθητές το [Φύλλο Εργασίας](#) και οι σχετικές οδηγίες.

4^η και 5^η διδακτική ώρα

Κάθε ομάδα ανέλαβε ένα κόμικς από το [Φύλλο Εργασίας](#). Ακολούθησε η συνεργασία των μελών των ομάδων για να φέρουν σε πέρας την αποστολή τους που ήταν:

- να διαπιστώσουν κατά πόσο οι **κοινωνικοί ρόλοι** στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλος αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κλπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη **διαπροσωπική επικοινωνία**, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων·
- να εντοπίσουν τα κωμικά στοιχεία·
- να προβληματιστούν για την πραγματικότητα που σχολιάζει το κόμικς (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)·

Η διδάσκουσα βοήθησε ομάδες που δυσκολεύονταν να φέρουν σε πέρας την αποστολή τους. Οι περισσότερες ομάδες στη φάση αυτή δούλεψαν πολύ καλά. Ζητούσαν διευκρινίσεις κυρίως για να σιγουρευτούν για όσα έγραφαν. Μία ομάδα, αυτή που χειρίστηκε το τελευταίο κόμικς του [Φύλλου Εργασίας](#), δυσκολεύτηκε να κατανοήσει το μήνυμα του και να ξεκινήσει να δουλεύει. Δυσκολία στην κατανόηση του μηνύματος αντιμετώπισε και η ομάδα που ανέλυσε το τρίτο κόμικς.

6^η και 7^η διδακτική ώρα

Οι ομάδες παρουσίασαν το [Φύλλο Εργασίας](#) για το κόμικς που δούλεψαν στην ολομέλεια. Ακολούθησε σχολιασμός των παρουσιάσεων, διευκρινιστικές ερωτήσεις και ευρύτερη συζήτηση πάνω στο θέμα που έθιγε το κάθε κόμικς.

Στη συνέχεια παρατίθενται οι εργασίες που παρουσιάστηκαν από τις ομάδες στην ολομέλεια.

Ομάδα 1

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δρ: ΚΑ

Σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα στην οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Αποστολή:

Θα μελετήσουμε κόμικς από τη Μαφάλντα με οικογενειακές στιγμές έχοντας ως αποστολή:

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι κοινωνικοί ρόλοι στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλοι αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη διαπροσωπική επικοινωνία, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

1
2
3

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4

5

6

7

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

διήγημα
αφηγητής
περιγραφή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2 Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομιλητών στο κείμενο;

Μαργαρίτα (παιδί) - Πατέρας
σχέση ιεραρχίας

3. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομιλητών σε κάθε καρέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε γλωσσικά (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός) και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

	γλωσσικό:	παραγλωσσικό:	εξωγλωσσικό:
ι) Μαργαρίτα: Ερωτησιακή έκταση	Ερωτησιακό	Επιτονισμός (Εξεί!)	Εκφραση προσώπου (απόρρητη στάση ήρωων και έκφραση προσώπου)
Πατέρας: Εμπειτική πρότ.	Εμπειτική πρότ.	Αιτιατικό (!)	Δύλος και έκφραση προσώπου -απορία
ii) Μαργαρίτα: —	—	—	—
Πατέρας: Οριστική προτασιακή έκταση	Οριστική προτασιακή έκταση	Δουλοσυνωμοσία (!)	—
iii) Μαργαρίτα: Προστασιακή έκταση	Προστασιακή έκταση	Δουλοσυνωμοσία (!)	—
Πατέρας: Ερωτησιακή πρότ.	Ερωτησιακή πρότ.	Ερωτησιακό (!)	—
iiii) Μαργαρίτα: Οριστική προτασιακή έκταση	Οριστική προτασιακή έκταση	—	—
Πατέρας: (Επίταξη) καθημερινή έκφραση	(Επίταξη) καθημερινή έκφραση	Επιτονισμός προς Εισαγωγή	Εκφραση προσώπου και σώματος (απόρρητη στάση ήρωων και παραπομπή υπερφία)

4. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαίτερη) είναι σε κάθε σκηνή;

Η σχέση τους είναι τυπική σχέση γονέα-παιδιού, αφού ο πατέρας έχει το πάνω χέρι στη συζήτηση παρά το ατύχημα, η συμπεριφορά του παραπέμπει στη συμπεριφορά ενός μικρού παιδιού.

→ Πατέρας —

Εκφραση προσώπου (έντονη απορία, παραπομπή υπερφία, κλπ.)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

5. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

• οι ευφράσεις & στο πρόσωπο του Πατέρα
• η τελευταία απάντηση της Μαργαρίτα

και οι στάσεις
του γαμπρού
του

6. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

Σχολιάζει τη συμπεριφορά που χαρακτηρίζει την
ωριμή ηλικία. Πολλές φορές οι γονείς δεν
καταλαβαίνουν σε ανάγκες και τις επιθυμίες των
σπουδών αλλά και της εφημερίας ηλικίας που περιφέρονται
σε αυτούς υποτέλεια και απάθεια χωρίς να
υπεφρονή

Ομάδα 2

Σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα στην οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Αποστολή:

Θα μελετήσουμε κόμικς από τη Μαφάλντα με οικογενειακές στιγμές έχοντας ως αποστολή:

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι κοινωνικοί ρόλοι στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλος αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη διαπροσωπική επικοινωνία, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4

6

7

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

Ανδρίας: Αξιοποιούνται ο διάλογος και η περιγραφή ομιλίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2 Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομιλητών στο κείμενο;

Στο κόμικ σκιαζάμε ένα οικογενειακό περιστατικό όπου συμμετέχουν η κόρη, ο γιος και η μαμά.

Σταυρούλα

3. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομιλητών σε κάθε καρέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε γλωσσικά (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός) και εξωγλωσσικά στοιχεία (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

1ο Καρέ: Η Μαργαρίτα φαίνεται σκεπτική, απαρνημένη και περίεργη (εξωγλωσσικό στοιχείο).

2ο Καρέ: Βλέπουμε το Νάντο τιμωρημένο και λυπημένο (εξωγλωσσικό) δίπλα του βλέπουμε τη Μαργαρίτα απαρνημένη.

3ο Καρέ: Η Μαργαρίτα εκφράζει την απορία της στη μητέρα της (παραγλωσσικά) χρησιμοποιεί χρόνο, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, καθημερινό λεξιλόγιο.

2011/11/17

4ο Καρέ: Η μητέρα -ένας/η- απορία -εγκυριασμός (γλωσσικά, εξωγλωσσικά) με τη Μαργαρίτα να κάθεται απαρνημένη-σκεπτική

5ο Καρέ: Η Μαργαρίτα - έκφραση παραπονού με δυναμισμό* (γλωσσικά, παραγλωσσικά και

εξωγλωσσικά)* χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου με απειλητική διάθεση. Απαιτεί* το Νάντο δίπλα της ακούει με ηρεμία (εξωγλωσσικά στοιχεία)

4. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαιτερή) είναι σε κάθε σκηνή;

Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν είναι αποκλίνουσα διότι σχεδόν

σε κάθε καρέ η ιστορική ανατρέπεται και η Μαργαρίτα έχει το πάνω χέρι.

Σταυρούλα

* σημεία στίξης (γλωσσικά)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

5. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

Εγώ

.....κωμικά στοιχεία διακρίνονται στο τελευταίο
καρέ όπου βλέπουμε αλλαγή ιστορροτυπών
μεταξύ των ερώτων της οικογένειας κάτι
το οποίο είναι ασυνήθιστο και του
παιδιού. Έτσι ένα χιουμοριστικό χαρακτηρισμό μέσω
του λογοπαίγδιου.

6. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

Εγώ

.....Θέλει να μας περάσει το μήνυμα ότι σε
πολλές οικογένειες οι ρόλοι ανατρέπονται.
Επιπλέον, οι γονείς σε αρκετές περιπτώσεις
αδικούν τα παιδιά οδηγώντας τα
σε στρεσογόνα και τέλος τοκίζω
τη διαφορά μεταξύ μερικτής ελευθερίας (όχι
είναι αυταστική και έχει όρια) και της ελευθερίας
του τύπου (ένταξη η ελεύθερη διακίνηση ιδεών
μέσω του διαδικτύου λόγου)

Εργασία στο σπίτι

✕1) Σε μία παράγραφο να αναπτυχθεί το μήνυμα από το κόμικς που σας δόθηκε.

2) Σχεδιάστε το δικό σας κόμικς που αναφέρεται σε θέματα οικογενειακών σχέσεων.

Το κόμικς σας μπορεί να είναι χειροποίητο ή ψηφιακό. Αν το κόμικς σας είναι ψηφιακό αξιοποιήστε εναλλακτικά τα εργαλεία.

<http://www.brothersoft.com/comiclab-download-345321.html?bottom>,

<http://www.comicstripcreator.org/>

Ομάδα 3

Σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα στην οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Αποστολή:

Θα μελετήσουμε κόμικς από τη Μαφάλντα με οικογενειακές στιγμές έχοντας ως αποστολή:

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι κοινωνικοί ρόλοι στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλοι αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη διαπροσωπική επικοινωνία, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

μονολογος, διάλογος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2 Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομιλητών στο κείμενο:

Ο πατέρας και ο γιος

3. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομιλητών σε κάθε καρέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε γλωσσικά (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός) και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

1ο καρέ: ρήμα στην Οριστική Ενεστίωτα χ' πρόσωπο
σημεία στίξης: ερωτηματικό και θαυμαστικό
λεξιλόγιο: καθημερινό και προσφωνήσεις
επιτονισμός και εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες

2ο καρέ: Ελλειπτική πρόταση, καθημερινό λεξιλόγιο
σημεία στίξης: θαυμαστικό και αποσιωπητικό
εξωγλωσσικά: εκφράση προσώπου

3ο καρέ: Οριστική Αόριστος χ' πρόσωπο
σημεία στίξης: ερωτηματικό, καθημερινό λεξιλόγιο
με ψευδή προφορά
εξωγλωσσικά: εκφράσεις προσώπου

4. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαίτερη) είναι σε κάθε σκηνή:

Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν είναι τυπική(συνηθισμένη) καθώς τα μικρά παιδιά έχουν μεγάλη φαντασία και κάνουν ανοησίες, κάτι που οι γονείς δεν καταλαβαίνουν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

5. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

Τα κωμικά στοιχεία του κόμικ είναι το κορμί που ο μικρός εμφανίζεται με χαρτί τυλιγμένος στο κεφάλι του. Ένα άλλο κωμικό στοιχείο είναι το ότι κόμικε ότι η γραβάτα του πατέρα του ήταν φίδι.

6. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικ;

Η πραγματικότητα που σχολιάζει το κόμικ είναι η μεγάλη φαντασία των μικρών παιδιών που τα οδηγεί στο να κάνουν ανοησίες και αταξίες. Επίσης είναι και το γεγονός ότι στη σύγχρονη κοινωνία οι γονείς είναι πολύ-άσχολοι και δεν έχουν χρόνο για να ασχοληθούν με τα παιδιά τους.

Εργασία στο σπίτι

οπίτι

1) Σε μία παράγραφο να αναπτυχθεί το μήνυμα από το κόμικ που σας δόθηκε.

2) Σχεδιάστε το δικό σας κόμικ που αναφέρεται σε θέματα οικογενειακών σχέσεων. Το κόμικ σας μπορεί να είναι χειροποίητο ή ψηφιακό. Αν το κόμικ σας είναι ψηφιακό αξιοποιήστε εναλλακτικά τα εργαλεία.

<http://www.brothersoft.com/comiclab-download-345321.html?bottom>,

<http://www.comicstripcreator.org/>

Ομάδα 4

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα στην οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Αποστολή:

Θα μελετήσουμε κόμικς από τη Μαφάλτα με οικονομειακές στιμιές έχοντας ως αποστολή:

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι κοινωνικοί ρόλοι στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλος αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη διαπροσωπική επικοινωνία, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

Βιβλίο → σελ 48-51 => θεωρία
Αποστολή => 1.Ε. => σελ 26 => 1, 2
σελ 27 => 3

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

Μονόλογος
Διαλογος, Εσωτερικός ~~Μονόλογος~~, Περιγραφή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2 Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομιλητών στο κείμενο;

Παρουσίαζεσαι στη η οικογένεια (Μητέρα, Πάππας, Αδελφός/Νάντια, Κορη/Μαγαλίτσα)

2. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομιλητών σε κάθε καρτέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε γλωσσικά (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός) και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

Καρτέ Νο1

Οι σχέσεις δεν είναι πολύ καλές. Μπορούμε να τα καταλάβουμε από τα σημεία ετίξης όπως το θλιμμένο και το ερωτηματικό. Το λεξιλόγιο είναι καθημερινό αλλά και ειδικό (ΜΠΟΥΛΛΛΛΛΛ!!)

Καρτέ Νο2

Οι ~~σχέσεις~~^{παιχ} σχέσεις δεν είναι καλές. Μπορούμε να τα καταλάβουμε από τα ~~σημεία~~ σημεία ετίξης. Επιπλέον το καθημερινό λεξιλόγιο αλλά υπάρχει και ειδικό (ΜΠΟΥΛΛΛΛΛΛ!!)

Καρτέ Νο3

Εξω δεν μπορούμε να διακρίνουμε καμία σχέση καθώς εστιάζεται ο ερωτηματικός μονόλογος.

3. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαίτερη) είναι σε κάθε σκηνή;

Η σχέση μεταξύ των προσώπων στην οικογένεια είναι τυπική/συνηθισμένη καθώς με σχεδόν όλες τις οικογενειακές τα μέλη καλούνται σου και σου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

Κωμικά στοιχεία αποτελούν οι φωνές του Νάντα δηλαδή το ΜΠΟΥΧΑΛΙΑ!!!

5. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

Οι ~~πραγματικότητες~~ που σχολιάζει το κόμικ είναι ότι οι γονείς είναι πολύ υπερπροστατευτικοί και δεν αφήνουν τα παιδιά να κάνουν πολλά πράγματα (1^ο παράδειγμα Νάντα αχ.) και ότι πάντα οι άνθρωποι προσπαθούν να φέρουν το φαίτιμο σε άλλοι (2^ο παράδειγμα). Η τελευταία πραγματικότητα είναι ότι ~~στη~~ στην κοινωνία υπάρχουν διαμάχες, εσείς θα υπάρχουν και στις οικογένειες (3^ο παράδειγμα).

Ομάδα 5

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα στην οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Αποστολή:

Θα μελετήσουμε κόμικς από τη Μαφάλντα με οικογενειακές στιγμές έχοντας ως αποστολή:

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι κοινωνικοί ρόλοι στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλοι αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη διαπροσωπική επικοινωνία, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

διόλογος, περιγραφή, χειρονομίες, ε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2 Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομηλητών στο κείμενο;

Οι ήρωες είναι δύο παιδιά. Δικαιωματικοί ρόλοι είναι η εχσση χουιου και παιδιών

2. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομηλητών σε κάθε καρέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε γλωσσικά (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός) και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

1^ο) α' πρόσωπο, καθημερινό λεξιλόγιο, απροσημεία, η Μαργαρίτα δείχνει ενδιαφέρον.

2^ο) α' πρόσωπο, ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, επιτακτικές, απροσημεία, απροσημεία, Μαργαρίτα επιτακτική, δείχνει κατανόηση

3^ο) β' πρόσωπο, ^{προσεμειωτική} καθημερινό λεξιλόγιο, επιτακτικός χειρονομία, έκφραση προσώπου, βλέφα, κίνηση

4^ο) α' πρόσωπο, καθημερινό λεξιλόγιο, απροσημεία, απροσημεία υφος Μαργαρίτα → ερχεται στη θέση του φίλου της

3. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαίτερη) είναι σε κάθε σκηνή;

Η σχέση μεταξύ τους είναι αποκλίνουσα. Οι συνθήκες της επικοινωνίας τους επιτρέπουν να χρησιμοποιήσουν απλό, καθημερινό λεξιλόγιο και ο λόγος τους να είναι φιλικός. Θεός είναι

δύο φίλοι που εκτίθενται τα προσωπικά τους θέματα / προβλήματα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

Είναι η τελευταία ερμηνεία που ο υίλος της Μαριαλίας κάνει αυτοκλήση ρόλων. Η μεταξο παιδιού και του πατέρα. Είναι η ερμηνεία που τον προσφέρει ευχαρίστη διαίθεση από την ερμηνεία του προσώπου και από την ερμηνεία του αφορισμού.

5. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

Σχολιάζει τις σχέσεις και τα προσηλι-οικογενειακά που αναφέρονται σε αυτές τις ερμηνείες.

Ο πατέρας είναι κλεισμένος στον εαυτό του. Οι γονείς είναι πικραμένοι από τη δουλειά τους και ξεχωρίζουν ότι είναι άδεια. Δεν υπάρχει επικοινωνία μεταξύ των γονιών.

Ομάδα 6

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αποστολή:

Θα μελετήσουμε κόμικς από τη Μαφάλντα με οικογενειακές στιγμές έχοντας ως αποστολή:

um

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι κοινωνικοί ρόλοι στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλος αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη διαπροσωπική επικοινωνία, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

Ο Διάλογος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2. Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομιλητών στο κείμενο;

Δύο μεση μίας οικογένειας. Ο πατέρας και η μάρη.

2. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομιλητών σε κάθε καρέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε γλωσσικά (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός) και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

- 1) → Στο πρώτο καρέ υπάρχουν δύο ερωτήσεις που εκφράζουν αμηχανία αλλά και έλεγχο. Το ρήμα "έφησες" είναι ρήμα β' προσώπου οριστική, ευεστίας. Δύο σημεία στίξης: Το ? εκφράζει αμηχανία και το ! την ένταση. Ο πατέρας φέρεται απροσημύτως ενώ η μάρη είναι αμηχανή.
- 2) → 2 ρήματα: φοβιστική ή απρόθυμος ευεστίας δεν υπάρχει δείκτης ευγένειας! Δηλώνει άρνηση. Καθημερινό λεξιλόγιο, φορτισμένη αμηχανία. Ο πατέρας → εκνευρισμένος, Μαρτίνα → κρηνημένη.
- 3) → Στο τρίτο καρέ το ρήμα βρίσκεται σε προστακτική μασκί που σημαίνει πως η μάρη απευθύνεται και μαλίσ και το φωνηματικό το δείχνει αυτό (καθημερινό λεξιλόγιο) το ? ερωτηματικό δηλώνει αμηχανία. Η έκφραση των πατέρα φέρεται να αφορά και χαμηλή διάθεση.

*

3. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαιτέρη) είναι σε κάθε σκηνή;

Συνηθισμένη → 5^ο όρε ^{ως} 3^ο σκηνή
αποκλίνουσα λόγω του εκνευρισμού

4. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

.....
 Η Αντιστροφή των ρολών αλλά και τα λόγια
 κυρίως το επιχείρημα που θέτει η Μαθαρίτσα
 Αιχμή και η αποτελεσματικότητα των προσώπων

5. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

.....
 Το πρόβλημα που θέτει το κόμικ είναι η αμετάκλητη
 αλληλεπίδραση των ^{έναν} ~~απέναντι~~ προς τα παιδιά.

Ομάδα 7

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

Τα κωμικά στοιχεία που διακρίνω είναι ότι η Μαργαρίτα αναφέρεται στη μητέρα της και της ζωνιάς ότι θέλουν να έχουν ελευθερία. Λέει πως η Μαργαρίτα είναι τόσο μικρή και θέλει να επιβάλλει τη γνώμη της.

5. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

Το κόμικς σχολιάζει τη πραγματικότητα, γεννασία οι γονείς φέρνουν με αυστηρότητα προς τα παιδιά τους όπως για παράδειγμα η τιμωρία, αυτί να τους εξηγήσουν

Εργασία στο σπίτι

1) να προσπαθήσει να αναπαραστήσει το μήνυμα από το κόμικς που σας δόθηκε.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς

Σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα

Αποστολή: Θα μελετήσουμε κόμικς με οικογενειακές στιγμές από τη Μαφάλντα έχοντας ως αποστολή:

Α) να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι **κοινωνικοί ρόλοι** στην οικογένεια (π.χ. γονείς, μεγάλος αδελφός, συγγενής, παππούς, γιαγιά κ.λπ.) που υπαγορεύουν συχνά τον τρόπο επικοινωνίας και τις γλωσσικές επιλογές ανατρέπονται στη **διαπροσωπική επικοινωνία**, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα χρησιμοποιούμενα γλωσσικά, παραγλωσσικά, και εξωγλωσσικά στοιχεία ηρώων.

Β) να εντοπίσουμε τα κωμικά στοιχεία

Γ) να προβληματιστούμε για την πραγματικότητα που σχολιάζει (σχέσεις, ρόλοι, προβλήματα)

Κείμενα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διαδικασία

Απαντήστε στα ερωτήματα που ακολουθούν και παρουσιάστε τα ευρήματά σας στην τάξη.

1. Ποιοι αφηγηματικοί τρόποι αξιοποιούνται στο κόμικς

.....
.....

2 Ποιοι είναι οι κοινωνικοί ρόλοι των συνομιλητών στο κείμενο;

.....
.....
.....
.....

3. Περιγράψτε τη σχέση μεταξύ των συνομιλητών σε κάθε καρέ ξεχωριστά, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν.

(Η απάντησή σας να στηριχθεί: α) σε **γλωσσικά** (ρήματα, εγκλίσεις, πρόσωπο(α,β,γ), χρόνο, δείκτες ευγένειας, σημεία στίξης, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο -ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις-), **παραγλωσσικά** στοιχεία (επιτονισμός) και **εξωγλωσσικά** στοιχεία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση),

.....
.....
.....
.....
.....

4. Η σχέση μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν πόσο τυπική(συνηθισμένη) ή αποκλίνουσα (ιδιαίτερη) είναι σε κάθε σκηνή;

5. Ποια είναι τα κωμικά στοιχεία;

6. Ποια πραγματικότητα σχολιάζει το κόμικς;

Εργασία στο σπίτι

- 1) Σε μία παράγραφο να αναπτυχθεί το μήνυμα από το κόμικς που σας δόθηκε.
- 2) Σχεδιάστε το δικό σας κόμικς που αναφέρεται σε θέματα οικογενειακών σχέσεων. Το κόμικς σας μπορεί να είναι χειροποίητο ή ψηφιακό. Αν το κόμικς σας είναι ψηφιακό αξιοποιήστε εναλλακτικά τα εργαλεία.

<http://www.brothersoft.com/comiclab-download-345321.html?bottom>,

<http://www.comicstripcreator.org/>

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το παραμετροποιημένο σενάριο εφαρμόστηκε με επιτυχία. Συνολικά, οι μαθητές ενδιαφέρθηκαν για το σενάριο πολύ και δούλεψαν με όρεξη. Μόνο μία ομάδα είχε προβλήματα συνεργασίας και κατανόησης. Στο τέλος όμως τα προβλήματα ξεπεράστηκαν και με την επέμβαση της διδάσκουσας και η παρουσίαση στην ολομέλεια ήταν αρκετά καλή.

Η φάση της ανοικτής διδασκαλίας βοήθησε στο να ξεπεραστούν οι δυσκολίες εντοπισμού των γλωσσικών, εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων των κόμικς σε σχέση με τον επικοινωνιακό στόχο και τα κοινωνικά συμφραζόμενα. Οι μαθητές τελικά συνειδητοποίησαν τη σημασία αυτών των στοιχείων στη γλωσσική επικοινωνία, και την ανατροπή των ρόλων. Στο διαγώνισμα τριμήνου που ακολούθησε αμέσως μετά την εφαρμογή, με θέματα ανάλογα του Φύλλου Εργασίας η επίδοση ήταν συνολικά αρκετά καλή.

Έντονη ήταν και η επίδραση των μηνυμάτων των κόμικς στα παιδιά, καθώς τα προβληματίσαν ιδιαίτερα. Σύμφωνα με μαρτυρία δύο γονιών μαθητών του τμήματος, κάποιοι μαθητές, αξιοποιώντας το δεύτερο και το πέμπτο κόμικς του Φύλλου Εργασίας, βρήκαν την ευκαιρία να τους ασκήσουν έμμεση κριτική.

Η παραγωγή κόμικς δεν έγινε, καθώς οι μαθητές δεν έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για δραστηριότητα αυτού του τύπου. Εξάλλου, το λογισμικό ψηφιακών κόμικς ComicLab είχε ήδη αξιοποιηθεί σε εργασία μετασχηματισμού λογοτεχνικού κειμένου σε κόμικς στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Λογοτεχνία στην Α΄ Γυμνασίου κατά το σχολικό έτος 2011-2012.

Περιορισμένη παραγωγή ψηφιακών κόμικς με το εργαλείο ComicLab με θέμα την οικογένεια έγινε από δύο τετραμελείς ομάδες μαθητών στις δύο τελευταίες

συναντήσεις του Ομίλου Ψηφιακής Αφήγησης, που λειτούργησε στο σχολείο μας την τρέχουσα σχολική χρονιά με τη συμμετοχή και της διδάσκουσας και πολλών μαθητών από το συγκεκριμένο τμήμα. Το εργαλείο δυσκόλεψε τις ομάδες, καθώς δεν μπορούσαν να αποθηκεύσουν τα κόμικς που δημιουργούσαν. Μία ομάδα αναγκάστηκε να αφήσει το ψηφιακό εργαλείο και να δημιουργήσει το κόμικς στον πίνακα. Η εργασία δημιουργίας ψηφιακών ιστοριών με την αξιοποίηση του ComicLab κράτησε τρεις ώρες και δεν υπήρξε χρόνος βελτίωσης των αρχικών κειμένων, καθώς έληξε το σχολικό έτος. Παρατίθενται οι δύο εργασίες που δημιουργήθηκαν και σχετικό φωτογραφικό υλικό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο Ρόμβος της Γλωσσικής Εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Κουφάκη, Λ. 2009. *Λόλα, να ένα άλλο μήλο.* Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Λύκου, Χ. 2001. Η Συστημική Λειτουργική Γραμματική του Μ.Α.Κ. Halliday, *Γλωσσικός Υπολογιστής: Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη γλώσσα και τη γλωσσική αγωγή, τχ.2.* Θεσσαλονίκη: Κόμβος για την Ελληνική Γλώσσα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.
<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/articles/print/lykoy/index.htm>
- Ο' Brien, D. 2001. "At-risk" adolescents: Redefining competence through the multiliteracies of intermediality, visual arts, and representation. *Reading Online*, 4(11). Available:
http://www.readingonline.org/newliteracies/lit_index.asp?HREF=/newliteracies/obrien/index.html.
- Rief, L. 2007. Writing: Commonsense Matters. Στο Beers, K., R. Probst & L. Rief (επιμ.), *Adolescent Literacy: Turning Promise into Practice.* Portsmouth: Heinemann, σσ.189-208.